

[Veistrup.]

vendigt, at fastlægge denne Udvikling i Paragraffer. Men er der foregaaet en Udvikling i al Almindelighed, saa gælder dette ikke mindst inden for den danske Ungdom, thi den er jo en anden i Dag end i 1915, og enhver, som har Øre for, hvad der rører sig i Befolkningen, vil forstaa, hvor det bryder og gærer inden for Ungdommen, ikke alene herhjemme, men overalt, hvor Civilisationen raader.

Forfatningen har, som den højtærede Minister ogsaa gjorde opmærksom paa, aldrig tilfredsstillet os; den var som saa megen anden Lovgivning i dette Land et Kompromis. Vi anerkender Fremskridtet, som blev gjort i 1915 derigennem, at vi kom bort fra de økonomiske Privilegier og fik gennemført Kvindernes Valgret, Fremskridt, som vi glædede os over. Men hvad er Fremskridt andet end Betingelse for nye Fremskridt? Et Fremskridt er i Almindelighed ikke et Maal i sig selv, men kun Betingelse for nye Fremskridt. Vi havde haabet, da vi gik ind i Forhandlingerne i 1915, at det var lykkedes os at gennemføre en Forfatning bygget fuldt og helt paa den almindelige Valgret, men her svigtede først og fremmest Partiet Venstre. Jeg begriber ikke, hvorfor man gjorde det, og jeg synes den Dag i Dag, det er fuldkommen urimeligt, at man begik det, man gjorde i 1915. Thi hvordan var Forholdet? I Aar og Dag havde man raabt paa Gader og Stræder, havde jeg nær sagt, om almindelig Valgret; paa alle Landets Valgtribuner, paa Møder og i Pressen talte man bevingede Ord om den almindelige Valgret. Men da man kom her paa Rigsdagen, saa sagde man ikke længere: almindelig Valgret, men saa sagde man: konservative Garantier. Men hvad er konservative Garantier andet end Mistillid til den almindelige Valgret? Det er jo i Virkeligheden ikke andet. Man vilde godt gaa med til almindelig Valgret, naar blot denne blev sat under Formynderskab. Derfor skabte man en delvis uopløselig Afdeling af Rigsdagen, valgt af Vælgere, som er naaet et Stykke op i Manddomsaarene. Man har kaldt Landstinget et Gammelmandsting, og det er jo ikke helt med Urette, naar Folk gennemsnitlig skal være op imod 40 Aar, før de opnaar Valgret til Landstinget; adskillige kan naa at blive 43 Aar, kan altsaa blive Bedsteforældre, før de naar at faa Valgret til Landstinget. Det er jo en ejendommelig Form, maa jeg sige, for almindelig Valgret, thi det er netop

det, der er Sagen: man paastaar endnu den Dag i Dag, at man har gennemført den almindelige Valgret. Men hvad forstaa man ved den almindelige Valgret? Er det saadan, at man kun mener, den har teoretisk og ikke praktisk Betydning? Mener man, at det er tilstrækkeligt, blot man faar Lov til at stemme, men ens Stemme i Virkeligheden kan gøres betydningsløs ved Handlinger foretaget af det ældre Ting?

I min Ungdom var der to Sætninger, der gik igen paa alle Landets Talerstole. Den ene var formet klart og koncist af den geniale politiske Fører og Skribent Hørup og lød saadan: Ingen over og ingen ved Siden af Folketinget! Jeg hørte til dem, som i denne Udtalelse saa et Program, og jeg kan gerne sige: som troede paa dette Program, troede paa, at denne Sætning var rigtig. Og jeg kan godt føje til, at jeg har bevaret denne Tro op gennem Aarene, som er svundet. Den anden Sætning var den, som blev fremført af det gamle Højres Mænd, og som kort og godt hævdede Tingenes Ligeberettigelse. Denne sidste Sætning er i Øjeblikket accepteret af Venstre, og den har fundet Udtryk i Dag fra det ærede Medlem (Hauch), der talte som Ordfører for Partiet Venstre. Man kræver Landstingets Nej-Ret respekteret over for Folketingets Ja, og den er jo stærk, hvem Nej-Retten er tildelt.

Man siger om Forfatningen af 1915 — det er jo ogsaa paa forskellig Vis kommet til Orde her i Dag —, at den er bygget paa Overenskomst, og at det er Regeringens Skyld, at man ikke er naaet videre med Hensyn til Lovgivning, end man er. Man kan lige saa godt sige, at denne Forfatning er bygget paa Modsætninger, og efter min Opfattelse er det mest karakteristiske ved Forfatningen netop den Modsætning, som raader mellem de to Ting, og som giver sig Udslag den ene Gang efter den anden, naar der er Tale om praktisk Lovgivning. Jeg tror derfor, man gør klogere i i Stedet for at sige, at Forfatningen er bygget paa Overenskomst, at sige, at den er bygget paa Modsætninger. I Stedet for at lægge et Enhedsprincip til Grund for en Forfatning søgte man bevidst at etablere et Modsætningsforhold mellem de to Ting. Hvis man overhovedet vil et praktisk Lovgivningsarbejde, forekommer intet mig at være mere taabeligt end at bygge en Forfatning op paa Modsætninger, og Resultatet er jo heller ikke udeblevet. I Dage, i Maaneder, ja, i Aar kan vi herhjemme staa og træde Vande uden at komme af Stedet, naar det drejer